

presumit, sunt item et alia bona, quae à multis
annis radice facta, ~~non sunt~~ etiam nunc cuiquam
concessa non sunt.

23

Hoc quoque punctum quomodo observetur, id rati-
onem inter Bargmannum et Regiomontanos re-
solutur ostendit, quo etiam 30 § pertinet.

26

Idem quoque punctum ius municipale concernens,
impedientibus iis, qui eius rei rationem nunquam
sunt reddituri, ad effectum deductum non est, quae
nobis, obnoxe humiliter rogamus, uti id quoties
effici^{et} mandetur.

29

Quomodo iam privatae instructiones, quae for-
mulae regiminis testamento, privilegia, rescripta
iuris et factis repugnant, non consistant, sed in
formula regiminis velut in sua basi^{ca} consistant,
et conticescant, quanto magis mandata, rescripta
inhibitiones, cassationes et his similia, qui ab
externis huc permanant, sunt fugienda, signi-
dem plus etiam potestates quam instructiones ha-
beant, cum ~~tam. sa. Regi. sta. neq. qe. min. vel~~
ad hoc.

¶ tamen formulae regiminis
statuta, neq. qe. quam mini,
endum vel addendum

31

Crimin. Judic. in causis Nobil. ex Nobil. constituta, neq.
dum congruitur, ideo et huius puncto satis non est
factum.

37

¶ Nunc etiam non ex tunc vigore alligati ante sui

ad R^{em} S^uam Ma^{ter}em scripti huc ^{non} contravenierint,
cum ad ~~misterium~~ latinitatum ⁱⁿ provincia visce
ribus velut malum misterium ~~hereticum~~ promissio
am Reliqu^{is} et consensu Sandomir ^{ierum} postularunt Sa^{ca} R^{em}
Maier^{ti} sicut et Illma S^uo. Telⁿⁱ iudicandum
relinquitur.

34
Contra regium huc Secretam et legem fundamen
talem iudiciorum huius Province predicti 3
consules crasse omnino et enormiter deliquerunt,
cum vigore huius Secreti contineatur, quod is
qui duntaxat, inhibitiones vel similia rescripta
q^uo hognis processum remorarentur obtineat,
cui totaliter cadere debeat, quod iam promeriti
sunt predicti tres Consules, qui non modo huc
contra Secretum, sed contra ipsorum appellatiois
recessum, manifestum admiserunt excessum, et
cum ad suam R^{em} Maier^{em} tanquam ad ordina
rium iudicem appellationis appellare deberent,
in Germaniam eunt, isthic sententias cassari
quas in ipsorum Curijs exemplo plane novo et
inauditio publicari faciunt, nec eo suat contenti
sed eo apud Consiliarios extraneos rem pro
moverent, (sigvidem ea mite Illma S^uo. Telⁿⁱ
excusatum semper habemus) ut etiam Domini

Regentes et Consiliarij iudicij aulici, qui id iugo
iuramenti fidei et Reverentium suorum mil-
lo modo facere debuissent, magna sua contumelia
probris et ludibrijs propriam suam sententiam in-
gratiam horum praeconsilium et extraneorum Con-
siliariorum, contra conscientiam suam, ino contra
pacta privilegia et Decreta cassare et retractare
coactur, sed speramus Regiam S. M. hoc conatus
dictorum praeconsilium probe vindicturam, quod ita
perniciter Regale appellacionis pedib. conciliavit,
praecipuisq. nostris privilegijs tantam iacturam intule-
runt.

35

Huius puncto repugnat, quod Dn. Fredericus à
Sohna aulic Magister Dn. vero Fabianus ca-
pitaneus Brandenburg. sit constitutus, ita enim alter
gubernacula Regimini, alter consilium provinciale
diriget et moderabitur, qui alias una ad regi-
men uti Capitaneus Brandenburg. pertinet, id quod
metum et periculum suscipit. ^{isacm} totis Reip. moriet, idq.
tanto magis nisi mandata inhibitoria, cassa-
tiones et similia ^{identidem} Berlino huc provenientia omnia
fieri debere; quandoquidem et huius frater dictus
~~Abbas~~ Sohnna ibidem cuius praesentis praesert, et
sic mutuo se iurant, ut praesidentia tota pub.

hinc officiorum quae ex octo dictis consiliarijs
et praefecturis principalibus constat, ad tres
Fries recidat, quae etiam in minori privilegio
anni 42 describuntur, quae formula quoque regi-
minis et testamentum refert.

38

Præsumunt ex tunc formulam regiminis, Civile,
quae et pacta interpretari, et illam finem torquere
ut totius directionis competes fiant, atque ita absoluto
suae domini potestatis.

39

Hoc quoque in puncto ordini equestri non satis est factum
cum a hōgomi Regia Su. Mar. tam in regno quam
in Ducatu Inissa dicto ordini suum titulum tribu-
at.

42

Quamquam item praefecti militiae ex praescripto
forma non praestatur, et quod summum Sa. Regis
Mris et Regni omnino nulla fit mentio.

43

Hoc quoque punctum non servatur, quidem saepe
membris Doctores iuris et aliae personae, quae non
sunt ex corpore Nobilium Commissarijs in causis
nobilium adiunguntur.

44

In eo quoque exorbitatur quod Jaska Danbicanus sus-
cipi praesentem ven. capitulum iure hereditario sibi
compararent, et a peregrinis consiliarijs, sine situ
ullo et relatione Dominorum Regentium contrac-
tum obtinuerit, in magnam praesudicium Illma. Vra.

Sabeat, tanto maius praetium statuere, et extor-
quere possit.

Ceterum civicus ordo univ^{er}sus tam iniquum existi-
tutum et petutum Jarkij adeo aegro tulit animo,
ut patam denunciaverit extrema re tentatu-
ros, antequam coarctib. suis per et propter unum
Jarkium in quotidiana negotiatione immunitio
et iactura miseratur, ut ita cum regulis recedere
sit coactus.

Atq. hactenus quidem de^{ex}hibitis et excessibus
defestibus Secretorum anni 1609 dictum
est, cuius autem peculiaris et specialis mentio
facta non est, ear nobis post hoc allegandi
et producendi potestatem et ius reservamus.

Quantum attinet ad Rescriptum 1612 is prope
nihil fit, quod enim circa eum Calvinista et
Reformati machinentur, iam ante est dictum
praeterea appellatio appellationsq. processus
per inhibitiones et cassationes impeditur,
quomodo modo hinc lento et evidenti argu-
mento est causa quae niter Bargmannum et
Civitatem Regiomontanam vertitur.

Exteri etiam amoti esse a negocijs praetentis
et ea perfoliar indigenas administrari debent,
sed ei nunquam Fronint animo elationi quam
nunc licet in Regio Responso, Ho 1605 ad

uincto sit prohibita, tamen ij iurisdictionem suam
extendere satagunt, sibiq totam directionem
et absolutum imperium arrogant, ut ita serri
illorum efficiamur,

Quam libenter etiam ne tyro privilegia man-
dantur apud . S. R. M. inhibitoriales in se-
tore corati sint, id neminem praeterit, pra-
terea Berolini provisiones et officia extorrens
dantur, de quibus Sr Regentibus nihil con-
stat, atq; ita indigenis promovendis condi-
tiones praeripiuntur, ut certo eveniat, quod
vulgo aiunt panem filijs adferri et dari ex-
tranjs, Rirstensteinio non nullor rusticos
in cameratu Waldow una cum praediis annexis
(cuiusmodi etiam R. S. M. ad S^ros Regen-
tes, ne id ab ijs permittatur restrixit) adtribu-
erunt arripseruntq; quae quidem ante Ecclesia
gatholica signorum obligata fuerant,

Si quibus ius lignationis competit, in suo usutu
bantur, nullis inhibitiones, nullis molestia in-
feruntur, praeterea cura silvarum et lignorum
capitaneis est adempta, quae cuiusdam vulgari
S^ris qui provisionem suam Berolino S^ro est com-
missa, data ei facultate originalia Nobilium
privilegia revidendi, antequam ijs adignis corre-
datur, quod nimis peroleandum, cum e vulgo

bonos. privilegia nostra recognoscere et iudicare de
beant, id quod nullo modo tollerare possumus
Constitutiones quoque promissas, quae ex ap-
probatione nostra ante annum publicatae fue-
runt, penitus oblivioni sunt mandata, quoniam
civitates praecipue Regionum montanae sunt incul-
panda, et reprehendenda, quod si quidem Se-
creta conventus bene sunt attendenda, uti in
fine Secretorum prohibetur circa id disponite
Cum etiam pro defendendis finibus equitatis
accersitur, ii qui proximi sunt conveniuntur,
alijs interum domi habitantibus suag agentibus
id cum alijs sit intolerabile, propterea eos nomine
protestantur, nec tale exorbitantia in posterum
subiacere volunt.

Cum itaq; praedicta juncta vehementer privi-
legijs Secretis et pactis nostris repugnent,
aliquibus para divina et Sa. Re. M. S. con-
tere diutius non possumus, Ideo Illmo. Celmo.
Viam humillime rogamus, ut his omnibus pro
officio suo mederi, praecipue vero Comitis
Regentibus iniungere dignetur, ut officio suo
pro fide et iuramento quo se prorsus Illmo.
Vra Celri tum et S. R. Maiesti obligaverunt
fungantur, privilegij in omni obsequantur

formam regiminis testamentum & pacta
pro perpetua ^{norma} habeant, eamq; ma-
gis respiciant, quam extor. man. rescript. ni-
hilit. quæ in regno polonia et in Dura hinc tan-
quam regni membro, hoc nullum habent robur
sed ea pro nullis et irritis habeant, similiter
etiam nihil publicare nihil exegeri velint, quod
constitutionibus factis et privilegijs congruat,
quod si hoc fecerint, omnem obsequiam &
observantiam exhibaturi, eosq; velut egregios
vros, iureumq; nostrorum propugnatores vi-
sissim defendere solent, sicut minus Rei publicæ
noie apud S. R. M. Domini nostri Cle-
mentissimi Sicillime mistahimus, ut per eis
mistigatorem ostentur, et pro arbitrio in honore
bono atq; cum perpetua remotione quincantur,
Si enim S. R. Regentes in servandis privile-
gijs constantes sint, et in omnib; formulis re-
giminis conformiter se gererint, non facile
perniciosa aliqua consilia et terrena provincia
sunt pertimescenda, si vero scribarent aut
titubarent tum pacta privilegia Religio et
alia orâ. in discrimina adduci necesse est, Et
miniq; Consiliarijs provincialibus toti Reipub.
grate deinde inur imponetur, ut id in integritate

restituant, quod Dns Regentibus semel per con-
suetudinem et quod illarum libertatem illorum sit ad om-
nem partem, Et inde etiam Vnam. Ceterum. Viam. Huic. Milli-
one rogamus, ut ad gravamina nostra respondere
non gravetur, ante omnia vero labefactata re-
stantia, quod perperam et illegitime constitutum
ad amissionem privilegiorum nostrorum. conservare, pere-
grinorum mandata et inhibitiones abolere, pro-
miscue contra iura nostra suppleantibus morem
non gerere, sed oppressis afflictis loco moti sub-
venire, jura quae ferre, Calvinistarum vigore trivium
perregi, privilegiorum libertatem et dignitates
promovere, ac ea omnia agere et effectui dare
debetur, quae in perperam correctis punctis sit,
millime exposita sunt, ut sic privilegiorum et partium
in integrum restituitur in pace et quiete vivere
queamus, quod si hoc minus futurum sit, tunc
iuramentum nostrum adiget, nos ut ad R. S.
Nostrom. Dominum nostrum. Comum. Confugiamus,
eiusdemque decisionem huic millime exspectamus, prout
extra omne dubium est, ubi Ill. Va. Cetero de his
rebus informata fuerit, qui diutius extraneis con-
siliariis non omnia permittet, multo minus ullam
reformationem in negotiis praevidentis jura concedet,

Scimus Ill. Vram. Celum ex animo huius provin-
cia affectam, nam recenti tenemus memoria
quae et quam benigna paterna, et imo corde de-
prompta verba saepius coram nobis protulerunt,
ut nos etiam honestorem loco habere nolit, si prius
legia nostra violari nobis permittamus, adeo ut si
etiam filius vel successores sui id facere praesument,
ut id omni conatu prohibeamus, et pro nihilo refrige-
mur, Accedit deinde iuramentum nrm. quod primo
Sd. Ræ. Mti tum illud. Vra. Celni praestitimus, demum
etiam publica pacta et Reversales noia. quas Regia
Sacra. Maest. et Regno Polæ. sub manu et sigillo
noio dedimus, ita ut ne latam quidem unguem ab
ijs recedere possimus, nisi Sd. Regia. Maest. nos
quasi manus mittat, et ab obligatõe noia absolvat,
nobis Chirographa et sigilla noia restituat, atq. post
modum pro suo beneplacito datum reformet, ut ita
vetera et nova pacta, privilegia et Decreta in effectum
nihil nisi adha sint territoria, nec quidquam
valeant et operentur, Ita vero constabit nobis
nos immediate subiectos, nec pacta privilegia
Decreta et iuramenta curare debere, antequam aliter
id factum fuerit, ne latam quidem unguem, uti
dictum est, a predictis articulis recedere possimus
absq. S. R. Maiestatis cognitione nostra per

petua et hac sublinaris siquidem in eo omnis
velut in cadine nasetur incolimitas. Et cum
Illm. Vra. Cello. una nobiscum ea omnia iura
mento suo sanxerit impossibile est, si de eius
modi exorbitantijs constare aut ear approbare
multo minus defendere velle et posse siquidem
id directo contra illius iuramentum et pactamili-
tat. Ideo non immerito extraneos Consiliarios
fabricatores, quibus nihil antiquius est,
quam ut provinciam hanc secta sua inficiant,
ante omnia autem absolutam imperium stabiliant,
mixtam et redarguimus, Speramus autem

Illm. Celm. Vram tandem hac illorum tech-
nas non dissimulaturam sed pro merito in eos
animadversuram si enim Ill. Vra. Cello. circa
pacta et privilegia eos sanxerit, nec illi horum
per directum vel indirectum contra ea machina-
ri permittet, (bone Deus) quam quilibet
facto quieto amabili benigno Regimine perfrue-
tur, omni sibi efflorescere implaudere et gestire
videbunt amor et observantia subditorum erga
Illm. Vram. Celm. iudicis sicut incrementa
et nemo non horum. sub regimine sua Illm.
Selm. esse sibi exoptabit, Quod ipsum etiam
Sua Regia Ma. Michytop Regno non in

gratum sit futurum quod utrinque pro pactis la-
boretur, et sic omni molestia careant, Quò quidem
una huc tendit via, si promissionem iuxta suas in-
stitutiones conservetur, nemo peregrinorum praelentis
se negotijs immisceat, nec Calvinistarum quicquam
per directum aut obliquum intrudatur, Quam primum
enim praelentia negotia in Germaniam eunt, quis non
videt, principem in tantum sibi confidere non pos-
se, quin opera suorum Christianiorum uti non debeat,
ubi vero hi manum admovent, subito privilegia
reclamant, quae eos a nostris rebus alienissimos
requirit, nam quibus nec sentitur nec me-
ritur, nulla nostri cura afficiuntur, quibus pariter
repugnanti iura nostra sunt ignota, nec quicquam
habeant, cuius huius iacturam, e contra vero, quod
licet facere possint, sperant, si quod praedium dominans
nos autem praedium servitoris futuri simus, Quod
si quis etiam cogitare velit Illam. Vram. Etiam
res nostras sub arbitratu non requirito consilio ex-
teriorum agere, in eo longe errat.

Hanc Illm. Vra. Vello multum Curatibus aucta
in tanta rerum multitudine adeo praecise
iura nostra callere, multo minus secundum ea
contentari ferre, potest, sed semper subordi-
naria manu operatur, id quod directe contra

nostria militat privilegia, quae praeter Dicos Regon-
tes et Ordines priuilegiatos nullor alior subdiarios
admittunt. Proinde Illma. Vra. Celsis. nec non
prudentissima eius consilia, omnia hac ad animum
reuocabit, et nos in clementissima sua affectione con-
seruabit.

Ceterum hac et alia quae hactenus contra privilegia
mixta, aut contra formulam Regiminis intro-
ducta sunt, contra ea omnia solenniter protestamur,
ita ut nullo modo ea acceptare aut silentio ap-
probare, sed remedia iuris legitima opponere reli-
quis.

Itaque ex nouis huius exhibitis gravaminibus Illma
Vra Celsis. clementissime perspicere potest, in
quo periculo misera nostra patria verretur, et
num ratas iustas et graues causas petenda conuo-
cationis habuerimus, cum nullo alio consilio id a-
nobis factum sit, nisi ut iura et facta labe,
factata restituerentur, et provincia ab eminenti
confusione et caliginis liberaretur. Quae
omnia cum Illmam. Vram. Celsam. celare
non potuerimus, propterea clementissimum no-
bis responsum miserhi etiam atque etiam rogamus.

Post exhibitionem gravaminum nostrorum
quod fuit 17 Novembri, duo e Collegio Saxonum
Coniliariorum provincialium a S. R. Regentibus
requiriti eos adierunt qui ad dita eorum proposi-
tione retulerunt Dominos Regentes paratos fu-
isse perlegere gravamina praesentis conventus
scripto nostro comprehensa, et hesternae die Dno
Burggrafio exhibita; Caterum visa illis sunt mi-
nus scripta correcte, ideo ipsa cum adiunctis
copiis, quae gravamina se referunt, restituenda
convenienter, rogando ut cum subscriptione nomi-
num omnium nostrorum correcte descripta red-
dantur. Praecipue vero aula Magister Dns
Fridericus a Cobna petijt, quia dicta gra-
vamina se ac suos concernunt, propterea
necessario subscribenda fore, ut ei constare
posset, quo ad illi negotium intercedat, propte-
rea significaverunt autem exhibita gravamina
magni sint pondoris et momenti, quae merito
consultationem, deliberationemq; exigant, Ideo
4 mensium tempus ad resolutionem ipsam laudam
neg interim quicquam ad S. R. Maiestatem
mittendum se sperare nullo spacio Lerenisri-
mum Electorem mentem suam de dataturum

De querulandi materiam sublativum. Super quo a
S^ois Inimicibus Consiliarijs fuit consultatum
qua finita una, omnes S^ois Regentes edixerunt,
ac se ita declaraverunt, cum S^o. Regentes gravi-
tatem negotij pretendant, et 4 menses ad delibe-
randum super is desiderant, se in tam dilationem
concedere, sed non svadere, ut gravamina Berlinum
expediatur, nem cum consilia externa in p^{re}sens
non sint querenda, igitur neq portam ad hanc
introducendam aperire debemus, interim S^o.
Regentes omnibus rebus bene consulant, cum vide-
amus hanc dilationem non sine nostro periculo
concessam fore, dum adversarij nostri interim
res suas stabilient, et pro suo commodo omnia
agent, Quo tempore S^omini Regentes solliciti
erunt, ut omnes exorbitantia tollantur, Ne autem
acta cum S. Regia Maiste. interca communicen-
tur, in id nos nulla ratione consentire. Immo quod
conventum a S. Regia Maiste. quom S^omini
Regentes semper denegarunt, obtinuerunt, cum
has clausula adiuncta, ut rebus cum S^ois Regen-
tibus communicatis omnia ad. S. R. Maistem.
et non alio transmitteremus, Si enim S^ois Regen-
tes ad multifariam nostram petitionem consentes
grasiam nobis fecissent, nemini alteri quam is

Secundo Illmi Electoris relationem faciendam fuisse
Cum autem id factum detrectaverint, nemini cul-
pam eius rei nisi sibi ipsis imputent, quod ijs
morem gerere non possumus, Ideo relatio ad S.
R. Mastem necessario mittenda, Si quidem
a quibusdam protestantibus nobis imputetur,
quasi per petitionem huius conventus, contra fidem
conscientiam et iuramentum egerimus, quod har-
ratione approbaremus, et relationem S. R.
Mti mittere veremur.

Secundo quod Legatus S. Regie Mastis id
nobis iniunctus

3 Ut ex suspitione quam occasione literarum
nomine Illma. Tra. Celsis ad Suam Regiam
Majestatem scriptarum incurrimus, nos libere-
mus et purgemus

Quarto quod S. Regia Masti nos geratur, eius
offensa melioranda,

Quinto nisi tempestive gravamina. S. R. Mti.
exhibita fuerint, adversarii nostri fidelimen-
ta iacent, male de nobis suspicandi, cum
S. R. Maiestas sic scire non possit, bona an
mala causa intamur, cum si nulla a nobis
relatio sit facta,

6 Sexto timendum nobis ne propter spectum

mandatum regium, quod relationem omnino desi-
derat, aditorem et multum periculum Sono-
ris et fortuna sustinere cogamur, cuius nomine
nemo Suium nobis indemonstratam praestare possit,
Ceterum ne apud S. Illm. Celnem co de veniamus,
quasi reputati in Electoris sufficientem rationem
haberi simus, promittimus nos ad S. Regiam
Maistem humillime scripsimus, ut praedicto a-
mensium spacio non modo Clemenciam arguere
et asserere, sed etiam auctoritatem suam apud
Illmam Suam Celnem interponere dignetur, quo in-
terim exorbitantia oes abdeatur, et huius pro-
vinciae iura et privilegia in integrum restituantur
de quibus si Sua. Maisti lapsa a mensium spacio
relatio a nobis ulterius non facta sit, nempe
nos gravaminibus relevatos ne tum demum S. R.
Maestas officium suum regium impertire, et
ut facta et privilegia in integrum restituantur,
circa clementissime velit.

Ceterum nos gravamina libenter subscripsimus, et
una cum Allegari Boni mentis eisdem nos reddidimus.
Sua ergo Comini Regentes ita se declaravit, quidem
ea nobis staret sententia, ut gravamina Sua. Regia.
Maestati communicare velimus, id inhibere se non
posse, pro sua autem persona id consilium nobis dare
nolle, sed potius rogare, ne illo modo in hoc puncto

consensus sui mentis fiat, quo ipso hoc negotium
finitum est.

Atq; ita predicta gravamina à Somino Curia
r^{is} provincialibus unanimiter conscripta sunt in
presentia et amplius ex equestri Ordine conse
nituita Reg^{is} literarum aliunde veniunt, nemine con
tradictante vel repugante.

Actum Regiomonti
17 Nobris. Ao 1615